

Wereldwijde ophef, maar Obama overleeft het wel

Murw geslagen door twaalf jaar 'War on terror' accepteert de gemiddelde Amerikaan nogal wat, schrijft Frans Verhagen.

Eindelijk heeft president Obama zijn lang gedroomde tweepartijen-eenheid. Democraten én Republikeinen staan achter Prism, het digitale snuffelprogramma dat wereldwijd opschudding veroorzaakt. Van de Republikeinse voorzitter van het Huis van Afgevaardigden John Boehner, geen vriend van Obama, tot senator Dianne Feinstein, een liberaal uit San Francisco: ze vinden het allemaal prima, volstrekt legaal en zelfs nuttig en noodzakelijk. Alleen libertijns rechts en wantrouwend links spartelen tegen. Obama bouwt bruggen!

Tot zover het goede nieuws. In de waaier van schandalen, semi-schandalen en nonsens die Washington bezighouden, is het snuffelprogramma geen van deze. Het zal de president inhoudelijk weinig problemen opleveren. De belangrijke vraag hoe gevaarlijk dit allemaal is, zal al snel ondergeschikt blijken aan de vraag welke politieke schade Obama heeft opgelopen.

Vergelijkingen met Richard Nixon, door Amerikaanse Obama-haters en 'deskundigen' in Europa, zijn regelrechte onzin. Deze duisterste aller presidenten werd overspoeld door schandalen, allemaal van eigen makelij. Nixon gaf opdracht de belastingdienst los te laten op politieke tegenstanders, hij stimuleerde de cover-up van Watergate. Hij bombardeerde Cambodja zonder autorisatie. En zo nog wat. Nixon dacht werkelijk dat als de president iets doet het automatisch legaal is. Hij was uniek.

Of Obama's problemen inderdaad schandalen zijn of wat anders, doet er niet veel toe. Ze zijn politiek schadelijk. Rechts watertand van deze buitenkans om ook Obama's tweede termijn te ruïneren. Hun aanvallende poging, de hoorzittingen over de dood van de Amerikaanse consul in de Libische stad Benghazi, leverde de Republikeinen niet veel meer op

'President Obama is zeker nog niet uitgeregeerd.' FOTO EPA

dan machteloze frustratie. De gemiddelde Amerikaan interesseerde het niet. Er waren fouten gemaakt, misschien was er wat klungelig gecommuniceerd, maar het was geen samenzwering of grootscheepse incompetentie, laat staan dat die werd toegedekt.

Een domme actie

Veel aantrekkelijker was de onthulling dat de belastingdienst om vrijstelling vragende Tea Party-clubjes lastig viel. Een domme actie maar het echte schandaal is dat de belastingdienst de grote politieke spelers met rust liet, zoals het politieke actiecomité van Karl Rove en andere duidelijk politieke organisaties, Republikeins en Democratisch. Maar iedereen haat de belastingdienst, dus dat werkt altijd.

Daarbij komen nu het afluisteren van journalisten, het gedwongen afstaan van gegevens door telefontbedrijf Verizon en sinds vorige week dat wereldwijde snuffelprogramma. Alleen de zaak van de journalisten

wordt juridisch aangevochten, voor de rest geldt dat het Amerikaanse publiek het wel best vindt. Murw geslagen door twaalf jaar 'War on terror', accepteert de gemiddelde Amerikaan nogal wat. Obama werkt met een door Cheney-Bush opgetuigde nationale veiligheidsstaat en regeringen geven verkregen macht zelden op, ook niet als ze Democratisch zijn. Als dat vragen oproept, zo veel te beter. Obama zette daarvoor drie weken geleden de toon in een verstandige en goed ontvangen speech die nu extra scherpte krijgt.

Het afluisteren van journalisten is het grootste probleem. Het ministerie van justitie doet er onderzoek naar maar dat zal waarschijnlijk niet voldoende zijn. Het kan de toch al onder vuur liggende minister van justitie Eric Holder de kop kosten, verder niets. Alles afwegend moet je vaststellen dat Obama weinig kwade wil of malicieus bestuur te verwijten valt. Zijn grootste probleem is dat al deze affaires passen in een groot Republikeins verhaal: kijk, zie je nou

wel, Obama's agenda is het eindeloos uitbreiden van de overheid. Bewijs geleverd. Voor de vele rabiate Obama-haters klinkt het met de dag geloofwaardiger.

De ironie is dat ook de aanhangers van Obama teleurgesteld zijn. Waar in verschilt Obama van kleine Bush? Desillusie bij de eigen achterban ligt om de hoek. Gecombineerd met de obsessieve obstructie van de Republikeinen die onder Cheney-Bush geen kik gaven over overheidsexcessen, kan dit Obama al vroeg in zijn tweede termijn vleugellam maken.

Maar zeker is dat niet. Zo erg is het allemaal niet. De Republikeinen hebben vaker hun hand overspeeld. Haat maakt blind en is een slechte raadgever. Buitenlands heeft Obama het Congres niet nodig. Zijn team is compleet en wie weet welke urgente problemen de komende tijd de agenda bepalen. Binnenlands toonde Obama de afgelopen weken al meer bereidheid om hard tegen de Republikeinen in te gaan.

Kleine stapjes

Hoe dat ook uit zal pakken, de vooruitzichten voor grote wetgeving van president Obama zijn beperkt maar, eerlijk gezegd, dat waren ze op 20 januari ook al. De immigratiewet komt er wel maar verder zal het beleid er een zijn van kleine stapjes, vergelijkbaar met de tweede termijn van Bill Clinton.

President Obama is zeker nog niet uitgeregeerd. Hij zal waarschijnlijk nog rechters kunnen benoemen in het Hooggerechtshof en elders, een gelegenheid om de Republikeinen in hun eigen valkuil van overmoed te lokken. Ze hebben de Congresverkiezingen van 2014 nog niet gewonnen. En, belangrijker dan wat dan ook, de economie lijkt het beter te doen. Als dat door blijft gaan en de tekorten verder teruglopen dan zullen deze 'schandalen' niet meer zijn dan voetnoten bij een succesvol presidentschap.

Frans Verhagen

Publicist en hoofdredacteur van meiguo.nl. Zijn meest recente boek is 'Lincoln. Een geniaal politicus'.

commentaar

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteuren.

Wilders is niet de enige politicus met kritiek op het Koninklijk Huis

Voorzitter Eerste Kamer dient consequenties te trekken

De voorzitter van de Eerste Kamer, VVD-senator Fred de Graaf, heeft als voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal een wel heel scheve schaats gereden.

Of het nu doelbewust was of niet, De Graaf manipuleerde de selectie voor het lidmaatschap van de zogeheten commissie van in- en uitgeleide bij de Verenigde Vergadering ter inhuldiging op 30 april van het nieuwe staatshoofd zo, dat PVV-leider Geert Wilders daarvoor niet in aanmerking kwam. Het lijkt een zaak van niks, een dorpsrel op het Binnenhof. Niets

is echter minder waar. Hier greep een voorzitter in, die geacht wordt neutraal te zijn en zonder aanzien des persoons op te treden. Zijn ingreep wekt de indruk te zijn ingegeven door weerzin tegen de politieke standpunten van de PVV en Geert Wilders. Begrijpelijke weerzin wellicht, maar een voorzitter van een van de Kamers of van de Verenigde Vergadering onwaardig. De Graaf, oud-burgemeester van Apeldoorn, erkent de juistheid van het citaat in *de Volkskrant* van gisteren. Daarin stelt de Kamervoorzitter dat hij 'Wilders er liever niet bij had vanwege diens problematische relatie met het Koninklijk Huis'. Hij ontkent ver-

volgens zo met de samenstelling van de commissie van in- en uitgeleide te hebben gemanipuleerd dat Wilders buiten de boot viel. Volgens De Graaf wilde hij per se de SGP-fractievoorzitter in de Tweede Kamer, Kees van der Staaij, in de commissie hebben, omdat die inmiddels de langst zittende parlementariër is. Wilders diende daarvoor te wijken. Het door De Graaf niet bestreden citaat suggereert echter anders. Zelfs de suggestie van bewuste manipulatie is al te veel voor een neutraal voorzitter. Inderdaad, Geert Wilders heeft een moeizame relatie met het Koninklijk Huis. De toenmalige koningin Beatrix kon stevast op kritiek re-

kenen, vanwege te veel multiculturele sentimenten in haar kersttoespraken en vermeende politieke bemoeienis met de kabinetsformatie in 2010. Wilders is niet het enige Kamerlid met een moeizame relatie met de Oranjes. En al was hij wel de enige, dan nog staat het hem vrij en dient hij behandeld te worden als elke andere parlementariër. De PVV en Geert Wilders isoleren is, hoe verkeerd hun ideeën ook, het slechtste wat er in Den Haag gebeuren kan. De Graaf zou de ultieme consequentie moeten trekken uit zijn optreden. De Eerste Kamer dient een onomstreden voorzitter te hebben.